

Til lovforslag nr. L 38 og L 39. Betænkning afgivet af Landbrugs- og Fiskeriudvalget den 12. november 1992

Betænkning

over

I. Forslag til lov om statsgaranti og ydelsestilskud vedrørende høsttabslån til tørkeramte jordbrugere

II. Forslag til lov om indkomststøtte til landbrugere

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til landbrugsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Et af udvalgets spørgsmål til landbrugsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Dansk Erhvervsgartnerforening,
Dansk Erhvervsjordbrug,
Danske Husmandsforeninger,
De Danske Landboforeninger,
Kirk, Jens, formand for Ringkøbing-Ulfborgegnens Landboforening,
Kjeldsen, Otto B., Gjerlev J.,
Landbrugsraadet og
Nicolajsen, Kim, Gørlose.

Der er af landbrugsministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag til de under I og II anførte lovforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Ad I. Forslag til lov om statsgaranti og ydelsestilskud vedrørende høsttabslån til tørkeramte jordbrugere

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) det under I anførte lovforslag til *vedtagelse* med de af landbrugsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller det under I anførte lovforslag til *vedtagelse* med de af landbrugsministeren og af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller det under I anførte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet er enig i, at landbruget i år har været ramt af en katastrofal tørke. Det er også klart, at erhvervet efter denne tørke trænger til økonomisk hjælp i en eller anden form, men det store spørgsmål er: Hvor skal hjælpen komme fra?

Skal pengene til hjælpen automatisk komme fra det Folketing, der ved tidligere lejligheder har vedtaget at yde hjælp til landbruget? Det var i årene 1975, 1976, 1983 og 1987 efter usædvanlige vejrlig.

Skal der også i år ydes hjælp til landbruget, må der efter mindretallets opfattelse i forlængelse af denne hjælp kunne etableres en eller anden ordning, der kunne tænkes at bevirke, at landbrugserhvervet i fremtiden bliver selvhjulpent, altså klarer egne problemer selv. Det skylder vi landbrugserhvervet. Dybest set ønsker landmænd nemlig at kunne klare sig selv og sine.

Problemet er efter mindretallets opfattelse, at erhvervet i gode år ikke har haft ordentlig

mulighed for at konsolidere sig mod uventede tab, herunder høsttab.

Mange landmænd føler det nedværdigende alene at have Folketinget at gå til, når landbrugserhvervet bliver ramt af krise. Fremskridtspartiet har da også fået henvendelser fra mange landmænd, der føler sig ilde berørt over igen at skulle stå med hatten i hånden.

Efter mindretallets opfattelse er der på baggrund af tidligere erfaringer behov for at overveje nye og anderledes løsninger på dette tilbagevendende problem.

Løsningerne må naturligvis bygge på ordninger, der forener landbrugserhvervet og det frie private marked. Kun et landbrug, der er privat og dermed befriet fra staten, kan være frit og tilfreds. Derfor har Fremskridtspartiet fremlagt en god alternativ løsning for landbruget.

Fremskridtspartiet har således den 3. november 1992 fremsat sit eget beslutningsforslag B 13 om private forsikringer af landbrugets afgrøder. Fremskridtspartiets løsning vil gøre erhvervet selvforsikrende og uafhængigt af andre, så erhvervet fremover kan undgå at bede Folketinget eller EF om hjælp.

Under 1. behandling af dette lovforslag understregede Fremskridtspartiet fra Folketingets talerstol bl.a.:

»Som en parallel til den ordning, som Fremskridtspartiet ønsker, kan ses den såkaldte stormflodslov, som Folketinget vedtog den 6. juni 1991. Model og grundlag herfor kan måske med fordel benyttes til en tilsvarende ordning for katastrofe i landbruget.

Fremskridtspartiet har tidligere stemt imod tørkehjælpsordninger til landbruget, fordi partiet ikke mente, at disse var den rette måde at hjælpe landbruget på.

Men denne gang vil Fremskridtspartiet se positivt på det fremsatte lovforslag fra landbrugsministeren og sandsynligvis også stemme for lovforslaget, såfremt – og jeg understreger: såfremt – vores fremsatte beslutningsforslag om alternative private forsikringsordninger kan samle støtte.

Fremskridtspartiet vil med andre ord gøre sin tilslutning til det fremsatte forslag betinget af, at vores beslutningsforslag i en eller anden form kan vedtages. Fremskridtspartiet vil ikke ultimativt holde fast i netop sin model, bare der på en eller anden måde kan etableres en

alternativ løsning for landbruget, så er Fremskridtspartiet tilfreds.«

Mindretallet er med andre ord det eneste parti, der er kommet med en god alternativ og fremtidsrettet løsning på landbrugets tilbagevendende problemer.

Alle Folketingets partier må være interesseret i, at der kan skabes ordninger, der betyder, at erhvervet fremover kan klare sig selv.

Men sådan skulle det altså ikke gå denne gang. Landbrugsministeren har efter mindretallets opfattelse lyttet for meget til landbrugets magtfulde organisationer, og dette lovforslag opfylder da også i vidt omfang de ønsker, som landbrugets egne organisationer har fremsat.

Mindretallet har noteret sig, at landbrugets egne organisationer gerne havde set endnu mere hjælp. Således udtalte formanden for De Danske Landboforeninger, H. O. A. Kjeldsen, på De Danske Landboforeningers delegeretmøde: »Vi vil fortsat kæmpe for at få elementer af ægte statsstøtte ind i tørkepakken. Og det skal komme direkte fra finansloven«. (Jyllands-posten den 14. oktober 1992). Mindretallet finder, at det unægtelig er anderledes ord fra en såkaldt liberal formand, end man kunne ønske.

Fremskridtspartiet mener ikke, at den bedste hjælp kommer fra staten. Landbrugserhvervet må og skal kunne bringes til at klare sig selv. Landbruget skal kunne forsikre sig selv og ikke blot bruge staten og dermed os andre som forsikringsselskab. Vejen frem er og bliver altså private forsikringsløsninger og ikke »ægte statsstøtte«, som H. O. A. Kjeldsen foreslår.

Erfaringerne efter at have givet hjælp fire gange tidligere taler også for nye, anderledes og fremtidsrettede løsninger. Det må også være utilfredsstillende for landbruget at skulle anmode staten om hjælp, en hjælp, som endda ikke er tilstrækkelig. Hvorfor ikke selv prøve at løse det tilbagevendende problem? Hvorfor ikke lære af erfaringerne fra andre lande? Hvorfor ikke lade markedsmekanismerne råde?

Mindretallet havde gerne stemt for lovforslaget, såfremt man kunne have fået garanti for, at det så var sidste gang, denne form for hjælp skulle ydes.

Imidlertid lægger lovforslaget efter mindretallets opfattelse ikke op til en varig løsning. Lovforslaget giver således ikke svar på, hvad

landbrugserhvervet skal gøre, næste gang en lignende situation opstår.

Derfor indstiller mindretallet lovforslaget til forkastelse ved 3. behandling.

Ad II. Forslag til lov om indkomststøtte til landbrugere

Landbrugsministeren har oplyst, at spørgsmålet om EF-refusion af udgifterne ved forslag til lov om indkomststøtte til landbrugere (L 39) har været drøftet med Kommissionen. Af disse drøftelser er det fremgået, at Kommissionen kun vil godkende en refusionsandel, der ved det i lovforslaget anførte udgiftsniveau reducerer EF-refusionen med skønsmæssigt 1,9 mio. kr. (nutidsværdi) i forhold til det i lovforslaget skønnede refusionsbeløb. Denne korrektion vil i forbindelse med den løbende indtægtsføring af EF-refusionen blive optaget på de årlige bevillingslove.

Endvidere har landbrugsministeren på foranledning af udvalget erklæret:

»Som det fremgår af min besvarelse af spørgsmål 3, jf. skrivelse af 28. oktober 1992, har jeg forelagt EF-Kommissionen spørgsmålet om, at uddannelseskra­vet for ansøgere født efter 1958 lempes, således at der for denne gruppe kommer til at gælde de samme regler som for ansøgere født før 1958.

Hvis Kommissionen kan godkende, at der ydes EF-refusion uanset den foreslåede lempelse af uddannelseskra­vet, er jeg indstillet på at tilrettelægge ordningen i overensstemmelse hermed.«

For så vidt angår det under II anførte lovforslag indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af landbrugsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller det under II anførte lovforslag til *vedtagelse* med de af landbrugsministeren og af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller det under II anførte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling og udtaler følgende:

Finansieringen af dette lovforslag sker på samme måde som for lovforslag nr. L 38.

Mindretallet har forstået, at finansieringen af disse to lovforslag primært kommer af penge fra dels Andelsgrovvarehandelens Garantifond, dels fra Grovvarehandelens Garantifond.

I alt kommer der 162 mio. kr. herfra.

Mindretallet vil ikke stille sig i vejen for, at disse midler ved denne lejlighed anvendes. Men for ikke at tømme fondene uden at sikre landbruget i fremtiden, således at staten igen behøver at beskæftige sig med problemer i forbindelse med misvækst og lignende, da ønsker mindretallet at sikre sig, at landbruget gennem en forsikringsordning, som foreslået i Fremskridtspartiets beslutningsforslag nr. B 13, i fremtiden løser egne problemer i lighed med andre erhverv.

Mindretallet finder, at anvendelse af midlerne i disse to fonde til hjælp for landbruget efter en tørkekatastrofe må være på sin plads, men mindretallet påpeger, at når disse fonde er blevet tømt for i alt 162 mio. kr., er der ikke flere penge tilbage.

Man skal være klar over, at midlerne i fondene nu bruges til hjælp i år, og at der ikke ved fremtidige katastrofer kan ydes hjælp fra disse fonde, da der ikke er flere penge. Fondene er blevet tømt.

Derfor må der bygges noget nyt op. Noget andet må sættes i stedet. Det er af afgørende betydning, at der bliver etableret permanente løsninger for landbruget.

Mindretallet vil derfor igen appellere til landbrugsministeren og alle andre partier om, at der nu skabes alternative løsninger for landbrugserhvervet, gerne som skitseret i Fremskridtspartiets beslutningsforslag B 13.

Mindretallet indstiller i lyset af, at de af landbrugsministeren fremsatte lovforslag L 38 og L 39 ikke tilvejebringer en fremtidig løsning på landbrugserhvervets problemer, lovforslaget til forkastelse ved 3. behandling.

Ændringsforslag

til

I. Forslag til lov om statsgaranti og ydelsestilskud vedrørende høsttabslån til tørkeramte jordbrugere

Af et *mindretal* (CD og KRF):

Til § 1

1) *Stk. 1* affattes således:

»Landbrugsministeren kan inden for en ramme på 530 mio. kr. yde garanti for lån i Dansk Landbrugs Realkreditfond til ejere af jordbrugsbedrifter samt for lån i pengeinstitutter til forpagtere af jordbrugsbedrifter, hvor høstudbyttet er nedsat som følge af tørken i 1992.«

Til § 2

2) *Stk. 1, nr. 3*, affattes således:

»3) har erhvervet bedriften eller dele heraf senest den 1. august 1992.«

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 3

3) Paragraffen affattes således:

»§ 3. Ansøgning om statsgaranti og ydelsestilskud vedlagt konsulentekklæring om udbyttetabet og ansøgningens forhold i øvrigt skal indsendes gennem ansøgers sædvanlige pengeinstitut, der afgiver en erklæring, der indgår ved afgørelsen af, om ansøger opfylder betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 5.«

Til § 4

Af et *mindretal* (CD og KRF):

4) *Stk. 1* affattes således:

»Udmålingsgrundlaget for lånet udgør værdien af bedriftens udbyttetab i forhold til gennemsnittet af værdien af udbyttet for årene 1990 og 1991 og med tillæg af sags- og låneomkostninger. For bedrifter med udbyttetab på indtil 40 pct. fradrages 20 pct. i udmålingsgrundlaget. Fradraget udgør 10 pct. for bedrifter med udbyttetab på 40-50 pct., mens der ikke gøres fradrag, når udbyttetabet overstiger 50 pct.«

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

5) *Stk. 2, 2. pkt.*, udgår.

Af et *mindretal* (CD og KRF):

Til § 6

6) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2*. Landbrugsministeren kan tillade bestemmelsen i stk. 1 fraveget i særlige tilfælde.«

Til § 10

7) *Stk. 1, nr. 2*, affattes således:

»2) har erhvervet bedriften og taget landbrug som hovederhverv efter den 30. juni 1982, eller har erhvervet bedriften på et tidligere tidspunkt, men senere foretaget væsentlige investeringer i udvidelse af produktionsapparatet.«

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Ny paragraf

8) Efter § 16 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan med tillæg af renter og omkostninger inddrive statskassens tilgodehavende efter indfrielse af en ifølge § 1 ydet statsgaranti ved indeholdelse af løn m.v. hos den pågældende efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelsen.

Stk. 3. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan indhente de oplysninger hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder om den pågældende, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af de i stk. 1 nævnte beløb, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold.

Stk. 4. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltnings afgørelser efter stk. 1-3 kan indbringes for finansministeren.«

Til § 17

9) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2*. Den, der overtræder regler, der i medfør af § 01, stk. 2, fastsættes om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse, straffes med bøde. For overtrædelser, der begås af et aktieselskab, anpartsselskab, andelselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.«

Ny paragraf

10) Efter § 18 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. I lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer, gæld og finansielle kontrakter (kursgevinstloven), jf. lovbestemmelser nr. 666 af 28. juli 1992, foretages følgende ændring:

§ 8 A, stk. 1, nr. 4, affattes således:

»4) lån ydet til yngre jordbrugere af Dansk Landbrugs Realkreditfond, jf. lov nr. 150 af 17. april 1985, kontantlån ydet til tørkeramte jordbrugere af Dansk Landbrugs Realkreditfond, jf. lov om statsgaranti og ydelsestilskud vedrørende høsttabslån til tørkeramte jordbrugere, og kontantlån, som er eller bliver optaget til refinansiering af K-lån optaget i Dansk Landbrugs Realkreditfond, når det er en betingelse for K-lånet, at refinansiering skal finde sted som kontantlån.«

Ny paragraf

11) Efter § 18 indsættes som ny paragraf:

»§ 03. I lov om tilskud til skovforbedrende foranstaltninger, jf. lov nr. 194 af 29. marts 1989, som ændret ved lov nr. 281 af 8. maj 1991, foretages følgende ændring:

Efter § 4, stk. 5, indsættes som nyt stykke:

»Stk. 6. Landbrugsministeren kan bestemme, at reglen om reduktion i medfør af stk. 5 ikke finder anvendelse ved tilskud til retablering af kulturer, der er skadet af tørken i 1992.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget tilsigter, at også forpagtere kan modtage høsttabslån ved, at der også kan ydes statsgaranti for høsttabslån, som forpagtere optager i pengeinstitutterne.

Til nr. 2

Ændringsforslaget tilsigter, at alle unge landmænd, der har etableret sig før høst, kan blive omfattet af ordningen. Navnlig mange familiehändler aftales mundtligt i løbet af 1. halvår med henblik på overtagelse pr. 1. au-

gust, enkelte pr. 1 juli. De vil med lovforslagets udformning være afskåret fra høsttabsstøtte.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget præciseres, at pengeinstituttets erklæring indgår som en del af det samlede materiale ved afgørelsen af, om ansøger opfylder betingelsen om økonomisk overlevelsesevne. Pengeinstituttet erklærer, om instituttet på baggrund af oplysningerne i ansøgningen og pengeinstituttets almindelige kendskab til ansøger og i overensstemmelse med det pågældende pengeinstituts sædvanlige forretningsmæssige praksis i øvrigt finder, at ansøger kan forrente og afdrage gælden, kan tilvejebringe den for driften nødvendige likviditet og på baggrund af forelagte budgetter kan opnå økonomisk balance.

Efter drøftelse med Finansrådet er det endvidere hensigten, at der skal foreligge drifts- og likviditetsbudgetter i alle sager, uanset om der har været positiv konsolidering i de forudgående år.

Til nr. 4

Forslagsstillerne er enige i, at der normalt bør være en selvrisikoprocent på 20. Men for landmænd, der har et større høsttab end 40 pct. henholdsvis 50 pct. vil en selvrisiko på 20 pct. ikke kunne finansieres uden garantistillelse.

Til nr. 5

Efter ændringsforslaget ophæves grænsen for statsgaranti for lån på 25.000 kr. Ændringsforslaget skønnes at betyde, at ca. 700 flere jordbrugere vil kunne optage lån. Den samlede lånemasse vil blive udvidet med ca. 9 mio. kr. svarende til et tab på garantier på 0,9 mio. kr.

Der vil blive ca. 30 flere nyetablerede, der kan få ydelsestilskud svarende til en merudgift til ydelsestilskud på ca. 0,4 mio. kr. i nutidsværdi.

Den samlede merudgift ved at fjerne 25.000 kr.s grænsen ved høsttabslåne bliver ca. 1,3 mio. kr.

Som følge af de forholdsvis høje omkostninger ved at optage beløbsmæssigt små lån forventes anvendelsen kun at ske i begrænset omfang.

Til nr. 6

Dispensationsbestemmelsen vil være nødvendig for at kunne give landmænd, der er etableret inden for de senere år, og som i forvejen har statsgaranterede lån op til 95 pct., mulighed for at deltage i ordningen.

Til nr. 7

Ændringsforslaget tilsigter at inddrage de sidste 10 årgange af nyetablerede landmænd under ydelsestilskudsordningen tillige med de landmænd, der i øvrigt i denne periode har foretaget så store investeringer, at den faktiske etablering er sket i tiårsperioden.

Til nr. 8

I forbindelse med indfrielse af en garanti, der er ydet i henhold til lovforslaget, kan statskassen rette krav mod låntager. Det foreslås, at inddrivelse af denne fordring skal kunne ske ved lønindeholdelse. Denne inddrivelsesmulighed foreslås indsat som en konsekvens af vedtagelsen af lov nr. 380 af 6. juni 1991 om ændring af forskellige lovbestemmelser om inddrivelse af offentlige fordringer. Ved loven blev indsat tilsvarende bestemmelser om inddrivelse af statskassens tilgodehavende i forbindelse med indfrielse af nødlidende garantier m.v. ved lønindeholdelse og indhentning af økonomiske oplysninger i en række lignende love.

Ændringsforslaget bemyndiger Hypotekbanken til at inddrive restancer ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Ændringsforslaget bemyndiger endvidere landbrugsministeren til at fastsætte de nærmere regler for fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse, idet det er forudsat, at indeholdelsen sker efter reglerne herom i kildeskattelovens § 73.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, hvori der bl.a. fastsættes bestemmelser om meddelelse af pålæg om indeholdelse og regler om løbende indbetaling fra den indeholdelsespligtige. Herudover fastsættes regler om pligt for den indeholdelsespligtige til at give underretning om den pågældendes arbejdsmæssige og økonomiske forhold.

Kildeskattelovens regler om fortrinsret for skatterestancer vil ikke blive berørt af ændringsforslaget.

Det foreslås endvidere, at Hypotekbanken får hjemmel til at indhente de oplysninger hos skattemyndighederne og andre offentlige myndigheder, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af skyldige beløb. En sådan adgang er et væsentligt led i inddrivelsesarbejdet, dels ved fastsættelse af afviklingsordninger og dels som forudsætning for udstedelse af pålæg om lønindeholdelse.

Til nr. 9

Ændringsforslaget indebærer, ligeledes i overensstemmelse med lov nr. 380 af 6. juni 1991, hjemmel til at fastsætte bødestraf for overtrædelse af reglerne om lønindeholdelse. Hjemmelen vil blive udnyttet i tilfælde af den indeholdelsespligtiges overtrædelse af pålæg om lønindeholdelse, overtrædelse af underretningspligt vedrørende ændring af arbejdssted og andre oplysninger af betydning for inddrivelsen.

Til nr. 10

Efter ændringsforslaget skal kontantlån i form af høsttabslån ydet til tørkeramte jordbrugere behandles efter de særlige regler i kursgevinstlovens § 8 A vedrørende realkreditinstitutters indkomstopgørelse. Der opnås herved, at Dansk Landbrugs Realkreditfond bliver fritaget for ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst at medregne den del af renteindbetalingerne fra låntagerne, som medgår til amortisation af det ikke fradragsberettigede kurstab, instituttet får ved salg af de underliggende obligationer. Dette svarer til, hvad der i dag gælder i relation til lån ydet til refinansiering af K-lån samt lån ydet til yngre jordbrugere, hvor Dansk Landbrugs Realkreditfond, som det også er tanken efter nærværende lovforslag, er lovmæssigt forpligtet til at yde de pågældende lån som kontantlån.

Ændringsforslaget skønnes ikke at have nævneværdige administrative konsekvenser.

Den foreslåede udvidelse af § 8 A medfører, at der ikke fra Dansk Landbrugs Realkreditfond opnås et utilsigtet merprovenu i forbindelse med fondens ydelse af høsttabslån.

Til nr. 11

Efter den gældende lov om tilskud til skovforbedrende foranstaltninger, jf. § 4, stk. 5, kan landbrugsministeren fastsætte regler om reduktion af tilskuddet for ansøgere, hvis samlede skovareal overstiger 50 ha.

Efter ændringsforslaget undtages ansøgninger, der vedrører reetablering af kulturer, der er skadede af tørken i sommeren 1992, fra denne regel. Hermed kan der gives tilskud til reetablering af tørkeskadede kulturer i privatejede skove uanset ejendomsstørrelsen. Det er hensigten at begrænse muligheden herfor til kulturer, der er etableret i 1988 eller senere.

Tørken i sommeren 1992 har ramt alle grupper af skove. Det anslås, at reetablering af den tørkeramte kultur vil medføre udgifter til tilskud på i alt 10 mio. kr. Udgifterne afholdes af uforbrugte bevillinger fra tidligere finansår. Konsekvensen heraf vil blive optaget på de årlige bevillingslove.

Ændringsforslag

til

II. Forslag til lov om indkomststøtte til landbrugere

Til § 2

Af *landbrugsministeren*, tilrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

1) *Stk. 1, nr. 2*, affattes således:

»2) i gennemsnit for 1990 og 1991 har været en indkomst fra landbrugsproduktionen, der udgør mindst 10,0 pct. af husstandsindkomsten, og«.

Af *et mindretal* (CD og KRF):

2) I *stk. 1, nr. 3*, ændres procentangivelsen »30,0« til: »20,0«.

Til § 3

3) I *stk. 2* udgår ordene »ydes til en årsarbejdsenhed og en ansøger«, og i stedet indsættes: »142.000 kr.«.

Bemærkninger

Til nr. 1

EF-Kommissionen har efter lovforslagets fremsættelse oplyst, at familieindkomsten efter § 2, stk. 1, nr. 1, og efter nr. 2 i lovforslaget ikke altid er sammenfaldende. I indkomsten efter nr. 2 medregnes indkomster fra alle medlemmer af ansøgers familie, der indgår i ansøgers husstand. Det foreslås derfor at ændre »familieindkomst« i nr. 2 til »husstandsindkomst«.

Det bemærkes endvidere i forbindelse med opgørelse af familieindkomsten efter § 2, stk. 1, nr. 1, at denne skal opgøres på grundlag af familiens faktiske indkomst fra bedriften og ikke på grundlag af familiens arbejdsindsats på bedriften som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget.

Til nr. 2

Ændringsforslaget tilsigter at inddrage flere af de landmænd, der i forvejen har lave indkomster, under ordningen.

Til nr. 3

Ændringsforslaget tilsigter at udnytte EF's muligheder for at kunne yde indkomststøtte til begge ægtefæller, hvis begge har deres indkomstgrundlag fra bedriften.

Svend Aage Jensen (CD) Eva Fatum (S) Henning Gjellerod (S)

Henrik Dam Kristensen (S) Jacob Lindenskov (S) Henning Nielsen (S) nfm.

Bjørn Westh (S) Birthe Hansen (SF) Jens Thoft (SF) Rønholt (KF) Grove (KF)

Mejdahl (V) Sønderby (V) fmd. Svend Heiselberg (V) Niels Højland (FP)

Marianne Jelved (RV) Lysholm Christensen (KRF)

Et af udvalgets spørgsmål til landbrugsministeren og dennes besvarelse heraf:

Spørgsmål 3:

»Ministerens kommentar udbedes til henvendelsen af 20. oktober 1992 fra De Danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger, jf. bilag 2. Udvalget udbeder sig herunder beregninger over udgifterne ved de i henvendelsen anførte forslag.«

Svar:

A) Med hensyn til de vedrørende L 38 af De Danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger knyttede kommentarer skal følgende anføres:

Organisationerne foreslår, at adgangskriteriet nedsættes fra et høsttab på 30 pct. til et høsttab på 20 pct.

Adgangskravet til ordningen er et høsttab på mindst 30 pct. Kommissionen har oplyst, at nationale støtteordninger for landbruget i forbindelse med naturkatastrofer og lign. kun kan godkendes, hvis de skadelidte jordbrugeres udbyttetab er på mindst 30 pct. Denne grænse er fast praksis i henhold til EØF-traktatens artikel 92, stk. 2, litra b om statsstøtte i forbindelse med naturkatastrofer og lign.

Det er i øvrigt generelt i Danmarks interesse, at der skal være tale om alvorlige naturkatastrofer og lign., før nationale støtteordninger tillades af EF-Kommissionen.

Organisationerne foreslår en nedsættelse af selvriskoen fra 20 pct. til 10 pct. for jordbrugere med et udbyttetab på 40-50 pct. og til 0 pct. ved et udbyttetab på over 50 pct.

Selvriskoen er udtryk for den erhvervsmæssige risiko, som landmanden bør indrette sig på. Selvriskoen afspejler, at der selv under normale omstændigheder er svingninger i udbyttet fra år til år. En differentieret selvrisiko vil komplicere ordningen væsentligt.

Beregninger viser, at en graderet tabsgrænse vil medføre en forøgelse af låneoptagelsen på 153 mill. kr. ved en 75 pct. udnyttelse af ordningen, svarende til en merudgift til indfri-

else af garantier på ca. 15 mill. kr. Merudgiften til ydelsestilskud kan beregnes til ca. 21 mill. kr. Den samlede merudgift kan således anslås til ca. 36 mill. kr. Forslaget har stort set ingen effekt på antallet af jordbrugere, der kommer ind under ordningen.

Organisationerne foreslår, at lån under 50.000 kr. skal kunne erstattes med et tilskud svarende til f.eks. 20 pct. af lånet, idet tilskud under 5.000 kr. dog ikke skal udbetales.

Indførelse af en kontanttilskudsordning i en del af ordningen vil være et afgørende brud på principperne i den foreslåede ordning.

Ved en valgfri ordning må det forventes, at kun ansøgere, der ikke kan opnå ydelsestilskud, vil ønske lån konverteret til tilskud. Endvidere må det forventes, at alle, der har muligheden, vil benytte den.

Beregninger viser, at ordningen vil omfatte ca. 1.200 jordbrugere, og merudgifterne anslås til 5-6 mill. kr.

Organisationerne foreslår, at forpagtere bør være omfattet af ordningen.

Efter lovforslaget ydes garanti for et realkreditlån til ejere af jordbrugsbedrifter. Ved ordningen begrænses renteudgiften således mest muligt.

Forpagtere, der ikke er ejere af en jordbrugsbedrift, er ikke omfattet af ordningen. Jordbrugere, der ejer en jordbrugsbedrift, vil derimod kunne medregne høsttab på tilforpagtede arealer i bedriftens samlede høsttab.

Forpagtere er omfattet af indkomststøtteordningen.

Skal ordningen omfatte forpagtere, vil den blive betydeligt mere kompliceret, idet disse i givet fald skal have et statsgaranteret personligt lån i et pengeinstitut. Dette vil kræve, at der gennemføres en særlig ordning.

Organisationerne foreslår en udvidelse af ydelsestilskudsordningen, således at ordningen udvides til jordbrugere, der har etableret sig in-

den for de sidste 10 år eller er særligt økonomisk belastede på grund af store investeringer.

Efter forslaget kan ydelsestilskud ydes til ansøgere, der ud over at opfylde lovens øvrige bestemmelser har en samlet gæld, der udgør mindst 65,0 pct. af de samlede aktiver, og har erhvervet ejendommen efter den 30. juni 1986.

Hensigten med ydelsestilskuddet har været at yde en særlig hjælp til de nyetablerede jordbrugere. En udvidelse af denne gruppe af ydelsestilskudsberettigede til de af organisationerne omtalte grupper er ikke i overensstemmelse hermed.

Vedrørende jordbrugere, der har foretaget væsentlige investeringer i de senere år, foreslår organisationerne, at der skal være mulighed for dispensation, hvis der i de senere år er foretaget så væsentlige investeringer i ejendommen, at det kan sidestilles med en nyetablering.

Forslaget strider mod hensigten med ydelsestilskuddet, og en mulighed for dispensation vil komplicere administrationen af ordningen.

Beregninger viser, at merudgiften ved udvidelse af ydelsestilskudsordningen til jordbrugere, der har etableret sig på egen bedrift siden 1982, forventes at udgøre ca. 76 mill. kr. og bevirke, at yderligere ca. 1.000 jordbrugere vil kunne opnå ydelsestilskud.

Organisationerne foreslår, at 95 pct.-sikkerhedsgrænsen bør kunne fraviges, så høsttabslånet kan placeres efter allerede eksisterende lån, især yngre jordbruger-lån og de lån, som disse respekterer.

Spørgsmålet om høsttabslånets placering i ejendomme med yngre jordbruger-lån er i øjeblikket genstand for en nærmere undersøgelse i Landbrugsministeriet. Så snart resultatet heraf foreligger, vil jeg vende tilbage til sagen.

Organisationerne anfører, at der på grund af høsttabssituationen kan opstå problemer med hensyn til at opfylde hovederhvervskravet på ansøgnings tidspunktet.

Ordningen vil blive tilrettelagt således, at jordbrugere, der som følge af høsttabet midlertidigt ikke kan opfylde hovederhvervskravet, vil være omfattet.

Organisationerne foreslår, at etableringstidspunktet senest den 30. juni 1992 skal ændres til, at det for ansøgere, der har etableret sig senest den 1. august 1992, er tilstrækkeligt, at det af

købsdokumentet fremgår, at ejendommen er overtaget før den 1. august 1992.

Ved valg af skæringsdatoen den 30. juni 1992 for køb af ejendom tilkendegives, at det ikke med tørkehjælpsforanstaltningerne er hensigten at hjælpe jordbrugere, der har etableret sig så lange henne i tørkeperioden, at de burde kunne indse, at der ville blive tale om en dårlig høst. Ved ejendomshandler indgået efter 30. juni 1992 bør der være taget højde for en dårlig høst, således at købsprisen er fastsat under hensyn hertil.

B) Med hensyn til de vedrørende L 39 af De Danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger knyttede kommentarer skal følgende anføres:

Organisationerne foreslår, at adgangskriteriet til indkomststøtteordningen nedsættes fra et krav om et udbyttetab på mindst 30 pct. til et krav om et udbyttetab på 20 pct.

Høstabskravet på mindst 30 pct. svarer til høstabskravet i L 38. Regeringen finder, at det er u hensigtsmæssigt med et lavere høstabskrav ved indkomststøtteordningen end ved høsttabslåneordningen. Et sådant forslag vil bl.a. medføre, at der stilles strengere betingelser for at opnå et statsgaranteret lån end for at opnå kontanttilskud.

Beregninger viser, at en nedsættelse af høstabskravet til et 20 pct.s høsttab vil medføre merudgifter på ca. 37 mill. kr. og bevirke, at 1.700 flere landbrugere vil kunne opnå indkomststøtte.

Organisationerne foreslår, at støttesatsen på 650 kr. pr. ha forhøjes væsentligt.

Satsen er fastsat som 10 pct. af værdien af det gennemsnitlige kornudbytte pr. ha, fordi det svarer til forskellen mellem et gennemsnitligt høsttab på ca. 30 pct. og en selvrisiko på 20 pct. Det gennemsnitlige udbytte i vårbyg er sat til 50 hkg pr. ha, og prisen på byg er sat til 130 kr. pr. hkg.

Beregninger viser, at en forhøjelse af støttesatsen til 1.000 kr. pr. ha vil medføre merudgifter på ca. 28 mill. kr. Kredsen af støttemodtagere vil være uændret.

Organisationerne foreslår, at indkomststøtten bør kunne ydes til to årsarbejdsenheder pr. bedrift.

Efter forslaget kan der højst ydes indkomststøtte til en årsarbejdsenhed og en ansøger pr.

Bilag til bet. o. lovf. om statsgaranti til tørkeramte jordbrugere m.m.

befrift. Mulighed for ydelse af indkomststøtte til op til 2 årsarbejdsenheder og 2 ansøgere pr. bedrift er ikke medtaget i forslaget. En sådan regel vil kunne medføre overkompensation, jf. svaret på det foregående punkt.

Organisationerne foreslår, at uddannelseskravet for ansøgere født efter 1958 lempes, således at der for denne gruppe kommer til at gælde de samme regler som for ansøgere født før 1958.

Det vil blive drøftet med EF-Kommissionen, om EF-refusion vil kunne opretholdes ved den foreslåede lempelse af uddannelseskravet.

Organisationerne foreslår, at andelen af familieindkomsten fra landbruget skal opgøres før nettorenteudgifter i forbindelse med betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 2.

Familieindkomsten omfatter efter forslaget familiens indkomst fra bedriften og uden for bedriften. Det er efter forslaget forudsat, at indkomsten fra bedriften opgøres efter fradrag af afskrivninger og nettorenteudgifter.

Spørgsmålet, om der kan være forskel mellem opgørelsen af indkomsten fra bedriften i § 2, stk. 1, nr. 1 og 2, vil blive drøftet med EF-Kommissionen.

Det bemærkes, at de anslåede udgifter ved de forskellige ændringsforslag viser den isolerede virkning af de enkelte forslag. Hvis flere forslag kombineres, vil det være nødvendigt at foretage særlig beregning, der tager hensyn til sammenhængen mellem forslagene. De anførte merudgifter kan således ikke umiddelbart lægges sammen.